

není. Není jimi vyřešena výslovně, ježto útraty přisouzeny v korunách bez bližšího označení, a nelze důvodně za to míti, že řešena byla alespoň mlčky v ten rozum, jak přísudek útrat vyložil soud rekursní. Vždyť žalobci již v době rozsudku měli své bydliště v obci, jejíž příslušnost k čs. republice nebyla ani v nejmenším pochybnou, a jak soudu procesnímu, tak soudu odvolacímu nebylo neznámo, že v čs. republice platí prozatím ustanovení všeobecného občanského zákoníka. Nemohlo proto soudům, od nichž pocházejí exekuční tituly, ujíti, že, nestanovily-li po této stránce v rozsudcích výslovně nic jiného, dojdou v otázce, v které korunové měně lze a dlužno přisouzené útraty platiti, k působnosti předpisy zákonné. Těmito zákonnými předpisy nejsou však předpisy platné v oblasti soudu procesního, pokud se týče soudu odvolacího. Rozhodnými jsou zde ustanovení §§ 1420 a 905 obč. zák. (v doslovu III. dílčí novely), dle nichž v otázce měny záleží na právních předpisech místa plnění. Místem plnění pro závazky, určené soudcovským výrokem, není však, jak nannoze (Hasenöhr, das öster. Obligationenrecht, druhé vydání, svazku prvního str. 316) se uvádí, místo soudu, nýbrž rozhodují zde předpisy §§ 905 a 1420 obč. zák., ježto onen názor postrádá veškeré zákonné opory a vedl by kdúsledku zajisté neudržitelnému, že dlužník, jenž všemi třemi stolicemi byl k plnění odsouzen, musel by plniti na čtyřech různých místech. Pro splnění hlavního závazku, jenž rozsudkem se nezakládá, nýbrž jen jako po právu trvající se prohlašuje a vykonatelným se činí, bylo by místem plnění místo naznačené v §§ 905 a 1420 obč. zák., pro placení útrat pak místo jedné každé ze tří stolic, při čemž vzešly by ještě další pochybnosti v případech různých se rozsudků. Dle toho, co uvedeno, dlužno za místa plnění ohledně útrat, o jichž exekuční vydobytí se zde jedná, považovati Karvín jakožto bydliště dlužníků a, ježto toto místo je nesporně ve státním území čs. republiky, jsou zákonné předpisy tohoto státu směrodatny, kterak dlužno zapraviti závazky, znějící na rakousko-uherské koruně, jsou-li splatny v oblasti čs. státu. Takovéto závazky dlužno dle § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. vyrovnati v korunách čs. Těmito nejsou však staré neokolkované rakouské korunové bankovky, jež dle § 8 nařízení ministra financí ve srozumění s ministrem spravedlnosti ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. nejsou, počínajíc 10. březnem 1919 na území čs. státu na dále zákonným platidlem a jichž dovoz a zasílání do území čs. státu jest dle § 2 nařízení ze dne 10. června 1919, čís. 311 sb. z. a n. zakázán. Ježto pak dluhy peněžité jsou dle § 905 odst. 2 obč. zák. (§ 1420 obč. zák.) dluhy donosnými, t. j. dlužníku náleží, by je na své útraty a nebezpečí dodal věřiteli v jeho bydlišti, nebylo by splnění dluhu při stanovisku rekursního soudu vůbec právně možným, ježto věřitel neokolkované bankovky není povinen přijati a dodání jich poštou je vyloučeno.

Čís. 368.

Účinnosti mimosoudní výpovědi není na závalu, že formálně řízena byla jen na jednoho z více najímatelů a že vzájemný jejich vztah rodinný byl nesprávně označen, jen když všichni najímatelé o výpovědi fakticky se dozvěděli a musilo jim býti známo, oč se vlastně jedná.

Nelze-li ve lhůtě § 575 c. ř. s. podati na základě mimosoudní výpovědi exekuční návrh na vyklizení, stačí, podá-li se v téže lhůtě žaloba o vyklizení.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1920, Rv I 5/20.)

Pronájemce dal nájemcům mimosoudní výpověď z pachtu hospodářství s pozemky dopisem ze dne 20. ledna 1919, jež adresoval manželům Josefu a Antonii N-ovým, upozorniv je, že mohou u soudu podati do 8 dnů námitky. Vypovězení námitky nepodali. Když pak žalobce žaloval na vyklizení, namítla spolužalovaná Antonie N-ová mimo jiné nedostatek pasivní legitimace, poněvadž dopis ze dne 20. ledna 1919, jímž byla výpověď dána, byl zaslán v jedné obálce a adresován manželům Josefu a Antonii N-ovým, ač jde o otce a dceru. Soud první stolice žalobě vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Námitce nedostatku pasivní legitimace nelze dáti místa, poněvadž výpověď došla správně do rukou žalovaných spolupachtýřů, kteří jsou dle obsahu smlouvy pachtovní ze dne 1. září 1917 spolupachtýři týchž nemovitostí, tedy dle § 891 obč. zák. jsou zavázáni rukou společnou a nedílnou, při čemž samozřejmě stav (svobodná a provdaná) či pokud se týče příbuzenský jich poměr naprosto nedává vzniknouti pochybnosti o tom, komu výpověď byla určena, jakž plyne i z toho, že pachtýři dopisem ze dne 25. ledna 1919 žalobci zasláným dotkli se dané jim výpovědi. Ostatně jest to námitka, již bylo by snad lze uplatňovati v námitkách dle § 566 c. ř. s. nikoli však v tomto sporu. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Nelze přisvědčiti vývodům odvolání, že výpověď ze dne 20. ledna 1919 nemá náležitosti § 562 c. ř. s. a že nebylo zapotřebí proti ní vznésti u soudu námitky. Mimosoudní výpověď ze dne 20. ledna 1919 obsahuje všechny náležitosti v § 562 odstavec první a druhý c. ř. s. a proti takovéto výpovědi nutno vznésti u soudu námitky (§ 565 odstavec druhý a třetí a § 566 c. ř. s.). Náležitosti § 565 odstavce třetí jest třeba toliko pro v y k o n a t e l n o s t mimosoudní výpovědi. Poněvadž výpověď této náležitosti nemá, ježto doručení výpovědi listinnou prokázáno není, nemohla založiti exekučního titulu. Tím padá výtka odvolání, že výpověď pozbyla účinnosti projitím lhůty k podání exekučního návrhu na vyklizení. Aby mimosoudní výpověď, mající náležitosti § 562 odstavec první a druhý, v případě nepodání námitky měla za následek zrušení smlouvy pachtovní, jest potřebí, by výpověď dána byla, jde-li o spolupachtýře, v š e m spolupachtýřům, neboť jen takovou výpovědi mohl by právní poměr býti zrušen. Spolupachtýři propachtované nemovitosti jsou žalovaný Josef N. a jeho dcera Antonie N-ová a bylo na vypovídajícím, by dal k a Ź d é m u z obou výpověď, vyhovující zákoným náležitostem. Žalobce dal výpověď jediným dopisem ze dne 20. ledna 1919 v jedné obálce a znějícím manželům Josefu a Antonii N-ovým. Takováto jediná výpověď mohla býti doručena jen jednomu z obou spolupachtýřů a dle tvrzení žalovaných byla doručena Josefu N-ovi. Druhému spolupachtýři výpověď ta dána nebyla, neboť mu ani doručena býti nemohla. Ta okolnost, že i druhý spolupachtýř se o výpovědi dověděl, a že na ni dopisem ze dne 25. ledna 1919 reagoval, nemůže nahraditi dání a doručení výpovědi i druhému spolupachtýři. Poněvadž tedy mimosoudní výpověď žalobcem oběma spolupachtýřům dána nebyla, nýbrž toliko jed-

nomu, nemůže nepodání námitek spolupachtýřem, jemuž řádná výpověď byla dána, vzhledem k ustanovení § 14 c. ř. s. míti za následek zrušení poměru pachtovního ohledně obou žalovaných.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

Odvolací soud vším právem uznal, že mimosoudní žalobcova výpověď (dopis ze dne 20. ledna 1919) obsahuje veškeré náležitosti prvního a druhého odstavce § 562 c. ř. s. a zcela správně vyslovil, že proti takovéto výpovědi, vyhovující požadavkům zákonným, nutno vznést soudní námitky, nemá-li výpověď nabýti působnosti. Přes to pak, že žalovaní, jak zjištěno, nevznesli soudních námitek, zamítl soud odvolací, změniv rozsudek prvního soudu, žalobu z toho jediného důvodu, že dopis ze dne 20. ledna 1919 byl doručen pouze Josefu N-ovi, že tedy výpověď jen jemu byla dána, nikoli však Antonii N-ové, následkem čehož tato neměla ani podnětu, ani povinnosti, podati soudní námitky a nepodání námitek Josefem N-em, jemuž výpověď řádně byla dána, nemůže vzhledem k § 14 c. ř. s. míti v zápleti zrušení poměru pachtovního ohledně obou žalovaných. Pokud žalobce brojí proti tomuto názoru soudu odvolacího s hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s., dlužno výtku nesprávného právního posouzení uznati za důvodnou. Dopis ze dne 20. ledna 1919 jest řízen na Josefa N-a a Antonii N-ovou, tedy na oba žalované. Že tito omylem označení byli jako manželé, kdežto jde o otce a dceru, jest bez významu, neboť obě strany věděly, kdo jest míněn. Proto jakož i vzhledem ku znění posledního odstavce dopisu, v němž žádáno, »abyste po uplynutí této lhůty (do konce září 1919) předmět pachtu vyklidili a odevzdali nebo podali proti výpovědi do osmi dnů soudně své námitky«, nemohou vzejíti pochybnosti, že úmysl žalobcův nesl se k tomu, dáti výpověď oběma žalovaným jako spolupachtýřům, a že úmysl ten byl také projeven způsobem určitým a jasným. Byť pak dopis byl formálně doručen pouze Josefu N-ovi, došel přece projev vůle žalobcovy též spolupachtýřky Antonie N-ové, neboť soudem stolice první bylo zjištěno, že dopis dostal se do rukou obou žalovaných, což patrně ostatně také z toho, že oba listem ze dne 25. ledna 1919 odpověděli zástupci žalobcovu na dopis ze dne 20. ledna 1919. Z toho však plyne, že mimosoudní výpověď byla dána oběma pachtýřům, dostala se také do rukou a k vědomosti obou, a ježto, jak podotčeno, vyhovovala požadavkům prvního a druhého odstavce § 562 c. ř. s., mohli pachtýři podle § 566 c. ř. s. odvrátiti účinek výpovědi, t. j. zrušení smlouvy pachtovní jen včasným podáním soudních námitek, na což v dopise ze dne 20. ledna 1919 výslovně byli upozorněni. Když žalovaní tak se nezachovali, ač oba měli a mohli to učiniti, dlužno pokládati pachtovní poměr za rozvázaný, z čehož pak plyne dle § 1109 obč. zák. povinnost obou žalovaných vykliditi a vrátiti předměty pachtované. Žalobce, nemaje listinných průkazů dle čtvrtého odstavce § 565 c. ř. s. o tom, kdy výpověď oběma žalovaným byla doručena, nemůže ovšem pouhým exekučním návrhem vymoci vyklizení, a nezbývá mu tedy, než domáhati se toho žalobou. Právem tedy soud první stolice vyhověl žalobě, zvláště když ani další námitku žalovaných, na níž v řízení dovolacím ještě trvají, nelze uznati za oprávněnu. V té příčině připomíná se jen ještě toto: Jest pravda, že podle

třetího odstavce § 575 c. ř. s. soudní nebo mimosoudní výpověď nebo příkaz k odevzdání nebo převzetí předmětu najatého neb pachtovaného, proti nimž námitky nebyly v čas podány, jakož i právoplatné rozsudky o takových námitkách pozbývají platnosti (s výhradou výroku o náhradě nákladů), nebylo-li ve 14 dnech po tom, kdy nastala doba v těchto příkazech neb v rozsudku pro vyklizení neb převzetí předmětu najatého nebo pachtovaného určená, navržena exekuce pro toto vyklizení nebo převzetí, — a lze také připustiti, že předpis ten má býti jakýmsi doplňkem k pravidlu § 569 c. ř. s. tak, že uplynutí dotčené lhůty čtrnácti dnů působí zde jako mlčky se stavší obnovení smlouvy nájemní. V tomto případě však, kde, jak uvedeno, žalobce nemohl podati exekučního návrhu na vyklizení, nastupuje žaloba o vyklizení na jeho místo a nahrazuje jej. Tato pak podána byla ve čtrnáctidenní lhůtě § 575 c. ř. s., neboť podle výpovědi měly býti propachtované nemovitosti vyklizeny a odevzdány do konce září 1919 a žaloba došla soudu dne 14. října 1919. Nelze tedy tvrditi, že prominutím požadovaného vyklizení pokračováno bylo v poměru pachtovním.

Čís. 369.

»Zlomyslným opuštěním« ve smyslu § 109 obč. zák. jest rozuměti pouze takové úmyslné zrušení manželského společenství, které se stalo proti vůli strany druhé a bez nutné příčiny.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1920, Rv II 279/19.)

Manžel domáhal se žalobou rozvodu, uváděje, že ho manželka v únoru 1918 zlomyslně opustila a odešla proti jeho vůli k svému bratru do Rakous. V řízení rozvodovém uplatnila žalovaná manželka se své strany jako důvody rozvodu, že manžel s ní po vícekráte zle nakládal a ji urážel. Procesní soud první stolice prohlásil manželství rozvedeným z viny obou stran, pokud šlo o manželku, z těchto důvodů: Pouze tehdy nebylo by opuštění manžela proti jeho vůli zlomyslným, kdyby se podařilo žalované prokázati, že měla v době opuštění důležité důvody k tomu, by přerušila manželské společenství. Leč důvodu takového žalovaná neměla. Vždyť ubližování se strany manžela byla prokázána pouze pro drahnou dobu před tím, nežli ho opustila, nebyla však prokázána pro poslední dobu před opuštěním. Mohla se tudíž manželka pouze domáhati rozvodu pro zlé nakládání se strany manžela, nikoliv však ho svémocně opustiti. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalované. Důvody: Pro posouzení, zda šlo o zlomyslné opuštění, jest rozhodným dopis, jež poslala žalovaná, pokud se týče její bratr žalobci asi 4 měsíce po té, kdy od něho odešla, a v němž uváděla, že nepomýšlí na další spolužití, a že hodlá vyjednávat o rozluku. Z dopisu toho vysvítá, že manželka již při svém odchodu měla úmysl do manželského společenství se nevrátiti. Uváží-li se dále, že manžel dopisem ze dne 6. června 1918 krok manželčin neschválil, jsou splněny podmínky zlomyslného opuštění se strany žalované.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované a vyloučil její zavinění na rozvodu.